

Xavi Ballester

11 Juny 2019

Xavi Ballester (Barcelona, 1974), filòleg hispànic sense exercir, d'ençà que té ús de raó no surt de casa sense la seva llibreta per escriure contes, versos i alguna altra idea. Allà on millor es mou és en les distàncies curtes: el 2010 va obtenir el Premi Casal Lambda de temàtica LGTB amb el relat «Sense llençols», i el 2012 el XV Premi de narrativa curta Tinet Ciutat de Tarragona amb el relat «Ous Ferrats» (Cossetània). El 2016 va publicar el seu primer llibre en solitari, *Porexpan i polaroids* (Pagès), guanyador del Premi 7lletres 2015. L'any següent va guanyar el Premi *Cronoviatge* de l'editorial Males Herbes per a relats de ciència-ficció. Amb el seu darrer llibre, *Huir no significa*

nada (Milenio, 2019), ha iniciat el camí en la literatura en llengua castellana; es tracta d'un conjunt de relats que van merèixer la Menció especial del XXIX Premio Gonzalo Torrente Ballester. Fou un dels impulsors de la revista literària *Rosita* i actualment el trobareu a la llibreria Obaga. Si segueix agafant paper i bolígraf és perquè encara creu en la bondat d'Andrés Hurtado (el personatge de Baroja), perquè no es cansarà mai d'escoltar *Purple Rain* i perquè el segueix commovent l'elegància de Richard Ford.

Cara de bona persona

«El bé és lent perquè va costa amunt.
El mal és ràpid perquè va costa avall.»
Alejandro Dumas

Mentre observa les bombolles de sabó que una àvia s'escarrassa a fer volar arran de l'aigua amb una d'aquestes maquinetes infernals de fira —la pobra dona, embotida en un banyador verd de cos sencer, amb prou feines té esma per prémer els llavis i bufar—, decideix complir el propòsit de relaxar-se i no estar tota l'estona pendent del nen. Remena dins la bossa de platja, agafa el pot de la crema solar i s'unta cames i braços i també la panxa i la cara, sense presses, acarontant-se delicadament la pell amb la seva pròpia pell. Quan acaba de lubricar-se les espatlles, s'adona que no arribarà al bell mig de l'esquena, però no s'amoïna. Aquest és, tan sols, un inconvenient insignificant, tenint en compte que són les seves primeres vacances sola amb el nen. Tan sols és qüestió de no estirar-se de bocaterrosa i problema solucionat. Somriu: la vida és més fàcil del que ens pensem, es diu. S'estira panxa amunt a la tovallola, acluca els ulls i s'imagina en una platja paradisiàca i no pas plena de centenars d'altres tovalloles. Manté els ulls tancats, fins i tot pot sentir una lleugera brisa que belluga dòcilment les fulles d'una palmera que no existeix, però això tan se val. No obstant això, per un instant sent la irremeiable punxada d'aixecar-se i fer una ullada, però es controla. En Pau és un nen obedient i no s'endinsarà al mar sense avisar-la. Es manté entregada al bany de sol, pot sentir

com s'intensifica l'escalfor a cada porus del cos, a les parpelles. Però abans que pugui col·locar-se les ulleres de sol, el mòbil li tremola sota la cuixa dreta.

N'està fins al capdamunt que tots es creguin amb el dret de preocupar-se per ella, no pensa contestar, sigui qui sigui, està de vacances, d'acord que és el primer estiu sola amb el nen d'ençà de l'enterrament, però en Pau ja fa setmanes que no pregunta per son pare i ha acabat el curs raonablement feliç i content, com qualsevol altre nen. Senzillament vol que la deixin tranquil·la, anar-se'n a dormir sense esperar res de l'endemà, ni tampoc sense renunciar a res. Però el mòbil, aliè als seus desigs, segueix tremolant.

Encara amb els ulls tancats per mantenir-se dins la seva pròpia foscor cada vegada més amenaçada pel sol punyent, es repeteix el seu mantra particular en veu baixa, molt fluixet, sense gairebé moure els llavis, no fos cas que la família sorollosa que ha col·locat les tovalloles i l'ombrel·la a tocar de les seves es pensi que parla sola: «Estic de vacances, em sento bé perquè tot va bé; estic de vacances, em sento bé perquè tot va bé...». La tremolor del maleït aparell s'intensifica, ara és més impertinent, però això és impossible, pensa, perquè els mòbils sempre sonen igual, són unes màquines molt sofisticades, però unes màquines sense intenció ni voluntat. Voldria ignorar-lo, però no pot. Ho accepta: es rendeix, no passa res. De tant en tant, tots necessitem acceptar les nostres febleses, assaborir el regust d'una dolça i insignificant derrota. En el fons, sap que sense els missatges ni les trucades els dies d'agost es farien interminablement llargs. Per això no havia apagat el mòbil, tan sols l'havia silenciàt:

Atemptat a les Rambles atropellament massiu no es conya

Ho ha llegit de pressa, per inèrcia, ajaguda a la tovallola, sense descodificar el significat de les paraules. No ha entès res, tan sols que es tracta del seu germà Jordi perquè sempre escriu sense cap puntuació. Abans que pugui tornar a llegir el missatge, torna la tremolor:

Atemptat confirmat molts morts molts ferits ostatges en un restaurant cabrons fills de puta

S'aixeca de la tovallola d'una revolada i instintivament busca el nen amb la mirada. El mar no hi és, ha desaparegut enterrat sota una munió acolorida d'ombrel·les. Li cauen les ulleres de sol a la sorra i el sol l'enlluerna. Odia la platja, des de ben petita que l'odia, però aquest estiu necessitava tenir recursos a l'abast per entretenir el nen i per això va decidir llogar un apartament a Calella per a un parell de setmanes. No coneix ningú en aquest poble, l'única persona que reconeix és l'àvia desconeguda, que segueix bufant i fent volar bombolles de sabó que esclaten a l'aire. Una altra tremolor:

12 morts son tres i van armats mossos diuen q ningú surti al carrer

sembla de pel·lícula

Amb el mòbil a la mà, corre just fins a la vora de l'aigua, el busca dins del mar, però entre xipolleigs i crits i pilotes i matalassos i flotadors gegants amb forma de tauró, no el veu. No gosa llançar-se a l'aigua, no sap nedar, quan era petita ningú no n'hi va ensenyar. Fa una llambregada a la tovallola, no fos cas que en Pau hi hagi anat sense que ella l'hagi vist, però res, la tovallola és buida. Torna a mirar dins de l'aigua, mar enllà, on mai ha gosat endinsar-se, el blau s'enfosqueix... És aquell? No pot ser, però ho és, ara sí, per fi el distingeix, lluny, a tocar d'una boia groga. Com hi ha arribat, fins allí? El crida, però els crits s'esvaeixen damunt les onades. Crida més fort i alhora mou els braços per fer sortir el seu fill de l'aigua, cada cop més nerviosa, cada cop més de pressa. El mòbil li tremola de nou a la mà, però ara no li fa cas. Per fi, en Pau li torna el que ell creu que és una salutació alegre de sa mare i comença a nedar cap a la riba. Fixa la mirada en el cos diminut del seu fill que travessa decidit les suaus onades del mar, que en Pau suri damunt l'aigua li sembla una mena de miracle. Més tranquil·la, no pot evitar reaccionar a la nova tremolor:

En Pau arriba a la riba, somrient i orgullós de nedar tan lluny amb només vuit anys i sense flotador. Palplantat davant la mare, espera una felicitació per la seva proesa, però com a premi rep una bona sacsejada seguida de la corresponent esbroncada per haver anat mar endins sense avisar-la. Tot seguit, la mare l'embolica amb la tovallola, l'abraça i l'eixuga de cap a peus, a consciència, per assegurar-se que està bé i sencer, com si temés que li faltés alguna part del cos. El nen es deixa fer, entre emprenyat i contrariat, no entén res. «Marxem a casa», li diu sa mare. Això encara ho entén menys perquè no fa ni una hora que han baixat a la platja. «Però mama, m'havies dit que avui fariem platja de tarda...» «Calla, Pau! Calla i no diguis res!», la mare talla d'arrel qualsevol intent de negociació i l'estira del braç per endur-se'l a terra ferma, allà on tenen les seves coses.

Neguitosa i maldestra, comença a recollir-ho tot, fica la tovallola al cistell sense plegar-la, tota rebregada, després la crema solar, les ulleres de submarinisme, la pilota... Cada vegada que desa una cosa al cistell, en cau una altra fora. El nen s'ho mira sense fer cap gest per ajudar-la —és la seva venjança particular. El mòbil tremola una altra vegada, però aquest cop l'ignora. Necessita sortir de la platja imperiosament abans no s'ofegui, és l'únic que li demana al món ara: escapar d'aquesta platja infestada, escapar de totes les platges del món on mai ningú li va ensenyar a nedar. Quan aconsegueix entaforar-ho tot al cistell, agafa el nen de la mà i el torna a estirar sense miraments, ara en direcció al cotxe. Mentre caminen amb els peus enfonsats a la sorra, el mòbil segueix tremolant insistentment. La sorra crema amb fúria. En Pau es queixa a cada passa.

Dins del cotxe, respira fondo unes quantes vegades. Abans de ficar les claus al contacte, fa una ullada al mòbil: 23 missatges sense llegir. No vol llegir-los, però els llegeix, en diagonal, sense entretenir-s'hi; tot i això, no pot evitar el bombardeig de paraules:

terroristes, horror, mossos, covards, assassins, on sou?, furgoneta, cossos, dantesc, pànic, morts, bojós, Boqueria, ganivet, esteu b?, bomba, avis, gàbia, tedax

Llança el mòbil al seient buit del copilot com si li cremés a les mans i arrenca el cotxe amb impaciència. Abans d'embragar, els ulls rodons i indagadors del nen la interroguen a través del retrovisor. No diu res, tan sols la observa des del seu elevador. «No passa res, fill, no t'amoïnis», li contesta sense convenciment, malgrat que el nen no ha preguntat res. Tot seguit agafa el CD d'en Xesco Boix que han escoltat un milió de vegades i l'introdueix a la disquetera. Amb les presses, s'equivoca de botó i engega la ràdio:

...feia ziga-zagues d'un costat a un altre esclafant a la gent, jo ho he vist...

L'apaga d'un cop de puny. En Pau s'espanta. «Què passa, mama? Segueixes enfadada? Jo només volia...» Posa primera, prem l'accelerador i enfila el passeig marítim de Calella en direcció l'autopista.

—On anem, mama?

—Tornem a casa, Pau.

Condueix fins a Barcelona sense aturar-se.

A l'entrada de la ciutat, s'han quedat atrapats a la Ronda; ja és de nit. En sortir foragitada de l'aparcament de la platja de Calella, havia decidit evitar la ràdio i el mòbil. Si hagués escoltat els advertiments sobre els embussos pels controls policials, no hauria tornat, s'haurien quedat a Calella, però tenia la necessitat d'estar a casa, amb les seves coses, els seus vestigis, i no pas en un apartament de parets blanques i litografies d'en Van Gogh que l'únic que li recordava era la seva soledat. Si més no, en Pau s'ha adormit i no ha fet més preguntes.

Ara ja són a casa. El nen és al llit, dormint. Fa una xafogor insuportable. Es resisteix a engegar el televisor, no vol més pantalles indiscretes vomitant sang, paraules buides i autocomplaença. Es despulla, encara no s'havia pogut treure el banyador i se li ha enganxat a la pell. Es posa sota l'aigua freda de la dutxa, els braços caiguts, els peus separats, els ulls clucs. Dins l'obscuritat humida i lliscant, li sembla escoltar les veus llunyanes dels homes que ha perdut al llarg de la vida, com una lletania que ja ha escoltat abans. Apaga l'aigua, surt de la dutxa, surt del lavabo i travessa el passadís.

A la sala d'estar es troba en Pau dret davant del televisor. A la pantalla apareix un retrat congelat, en blanc i negre, somrient, amb un nom llarg i estrany escrit amb lletres vermelles.

—Mama, qui és aquest noi?

—No ho sé, fill.

—És el terrorista de la furgoneta?

—No ho sé, apaga la tele, vols?

—Aquest noi té pare?

—No ho sé, fill.

—I què li dirà son pare quan ho sàpiga?

El nen, abstret, no es mou de davant la pantalla. Observa aquell rostre desconegut com tan sols els nens poden observar algú: xuclant-li l'ànima. La mare li treu el comandament a distància de les mans i apaga el televisor.

—Va, Pau, anem a dormir.

—Doncs, mama, tenia cara de bona persona.

La mare calla. Observa el televisor apagat. Quantes maneres hi ha de perdre un pare?, es pregunta. I també per què el seu mai no va ensenyar-li a nedar. Per un instant, a la pantalla negra li sembla veure bombolles de sabó que esclaten en l'aire.

Categoria : L'inèdit

Etiquetes : Xavi Ballester